

STRUYE, Paul (Gent 1 september 1896 – Elsene 16 februari 1974).

Zoon van een Franstalige arts, liep school in het Sint-Barbaracollege van Gent en tijdens de Eerste Wereldoorlog oorlogsvrijwilliger. In 1920 behaalde Struye zijn doctoraat in de rechten aan de Gentse universiteit. Daarna liet hij zich inschrijven bij de Brusselse balie, waar hij stagiair was van Thomas Braun. Hij werkte mee aan het tijdschrift *L'Autorité* en hij was voorzitter van de Union Belge pour la société des Nations. Vanaf 1925 schreef hij een wekelijkse bijdrage over de buitenlandse politiek in het katholieke dagblad *La Libre Belgique*. In de periode 1929-1935 schreef hij in *Journal des Tribunaux* een aantal artikelen over de **taalwetgeving**. In 1932 werd hij voorzitter van de Brusselse Jeune Barreau, in 1933 lid van de Raad van de Brusselse advocatenorde en in 1938 advocaat bij het hof van cassatie.

Struye was tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke raadsman van het hof. Zo stelde hij in juni 1940 in opdracht van het hof van cassatie twee cruciale adviezen op die voor koning Leopold III het licht op groen zetten voor vredesonderhandelingen met de Duitsers. In opdracht van het hof schreef hij onder het pseudoniem van Saint-Yves, een brochure over de achttiendaagse veldtocht en de houding van de koning. Deze royalistische brochure kende een enorme weerklank. Struye analyseerde op vraag van het hof in verslagen en in een dagboek systematisch die publieke opinie. Hijzelf was van oordeel dat de oude parlementaire democratie had afgedaan, maar bekritiseerde terzelfder tijd fundamentele aspecten van de Nieuwe Orde. In de loop van 1941 begon hij te geloven in een geallieerde overwinning. Hij distantieerde zich van de politiek van het hof – hij drong meermaals aan op

een gebaar van de koning – en hij werkte mee aan de clandestiene *Libre Belgique*.

Na de oorlog pleitte Struye snel voor een billijke berechting van de kleine collaborateurs (**collaboratie**). In 1946 werd hij PSC-senator voor Brussel en fractievoorzitter van de katholieke fractie. In maart 1947 werd hij minister van justitie in de regering-Paul-Henri Spaak II. Deze regering voerde een ander repressiebeleid om de druk op de gevangenis-sen te verminderen, om economische motieven en uit angst voor een averechts effect van de tot nu toe veel strenger gevoerde repressiepolitiek. Struye was, ondanks protest in zijn eigen en in de **socialistische partij**, voorstander van genade, vervroegde vrijlating, herstel in rechten en reïntegratie van de veroordeelden. Hij liet in juni 1948 een epuratiwet stemmen waardoor het verval van rechten enkel nog voor criminele straffen (minstens vijf jaar opsluiting) automatisch gebeurde, waardoor in een aantal gevallen teruggave van rechten mogelijk werd. Struye kreeg veel kritiek op zijn gebrek aan openheid in zijn beleid. Deze kritiek probeerde hij te pareren door zich in mei 1948 te laten voorlichten door de Consultieve Raad der Gevangenis-sen. Maar ook zijn genadebeleid werd scherp aangeval-len. Op 17 november 1947 organiseerden patriottische organisaties tegen hem een betoging met 15 à 20.000 aanwezigen. Toen hij gratie verleende aan de ter dood veroordeelde rexisten Surin en Boveroulle en er in Wallonië hierover grote beroering ontstond, was zijn lot als minister in november 1948 bezegeld. Officieel luidde het dat hij werd vervan-gen omdat hij te veel doodstraffen omzette in levenslange opsluiting, maar ook politieke overwe-gingen speelden mee. De regering-Spaak II was op zoek naar een tweede adem en wou de ministeriële bevoegdheden herverkavelen.

In september 1949 diende Struye in de Senaat een wetsvoorstel in tot de instelling van een volksraad-pleging over de terugkeer van koning Leopold III, dat de basis zou zijn voor het referendum in maart 1950 (**Koningskwestie**). Hij was daarna van no-vember 1950 tot november 1954 en van juni 1958 tot oktober 1973 voorzitter van de Senaat. In 1958 werd hij minister van staat. Daarnaast was hij ook actief in verscheidene Europese instellingen.

WERKEN: Saint-Yves (pseudoniem), *Une page d'histoire. La campagne des dix-huits jours et la reddition de l'armée belge*, 1940; – met A. Verbist *Justice, Gerechtigheid*, 1944; – *L'évolution du senti-ment public en Belgique sous l'occupation allemande*, 1945; – *Problèmes internationaux*, 1927-1972, 2 dln., 1972.

LITERATUUR: J. Florquin, *Ten Huize van...*, VIII, 1972; – L. Huyse en S. Dhondt, *Onverwerkt verleden, collaboratie en re-pressie in België, 1942-1952*, 1991; – J. Velaers en H. van Goethem, *Leopold III. De Koning, het Land, de Oorlog*, 1994.

BERNARD VAN CAUSENBROECK